

**Wymagania na poszczególne oceny
z języka polskiego
dla uczniów klasy VII**

ocena śródroczna

Wymagania na ocenę dopuszczającą

- opisać obraz
- omówić fragmenty utworu
- określić rodzaj narracji
- określić ramy czasowe starożytności
- krótko scharakteryzować bohatera literackiego
- wymienić cechy mitu i przypowieści
- wymienić i scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy
- wymienić części mowy, z którymi „nie” piszemy łącznie i rozdzielnie
- zdefiniować im imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne
- zdefiniować im imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie
- wyjaśnić znaczenie pojęć: fraszka, wiersz sylabiczny, rym, powtórzenie, apostrofa, archaizm, pieśń, tren
- wskazać podmiot liryczny utworu
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie
- wymienić części zdania
- nazwać związki wyrazowe
- wymienić rodzaje zdań złożonych współrzędnie
- wymienić zasady pisowni wielką i małą literą
- określić ramy czasowe oświecenia
- omówić treść poznanych bajek
- wyjaśnić znaczenie pojęcia satyra
- wymienić typy zdań podrzędnych
- wyjaśnić różnice między mową zależną a niezależną
- wymienić etapy pisanie streszczenia

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi:

- wyrazić swoją opinię na temat obrazu
- scharakteryzować bohatera utworu
- wymienić najważniejsze cechy antycznej sztuki
- sformułować plan wypowiedzi argumentacyjnej
- nazwać części mowy
- uzupełnić tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z „nie”
- wskazywać imiesłowy przymiotnikowe
- wskazywać imiesłowy przysłówkowe
- wymienić najważniejsze dokonania renesansu i określić ich funkcję
- wskazywać główne części zdania i je nazwać
- rozpoznać rodzaje wypowiedzi w zależności od celu wypowiedzi
- wymienić priorytety oświeceniowe
- wskazywać w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdzielić zdania składowe
-

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi

- wypowiedzieć się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii
- określić temat mitu i przypowieści i wyjaśnić ich funkcję
- wskazywać elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego
- wskazać główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie, wymienić kryteria, według których ocenia się obraz
- określić rodzaje podanych archaizmów
- wyjaśnić zasady pisowni wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów
- przedstawić własne stanowisko
- omówić kompozycję dzieła
- zinterpretować wskazany fragment utworu
- omówić specyfikę polskiego oświecenia, scharakteryzować sztukę oświecenia
- zinterpretować funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu
- wskazać różne typy argumentów w podanym tekście, sformułować argumenty potwierdzające podaną tezę
- określić typy zdań podrzędnych
- przekształcić wypowiedzi w mowie zależnej na wypowiedzi w mowie niezależnej
-

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi

- omówić wpływy narracji na odbiór utworu
- wymienić osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności
- sformułować morał
- wyjaśnić znaczenie frazeologizmu
- stworzyć wewnątrznie uporządkowane, spójne wypracowanie
- przekształcić formy czasowników w imiesłowy
- poprawnie interpretować wymagany materiał, właściwie argumentować, uogólniać, podsumowywać i porównywać
- omówić dzieło renesansowe

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń potrafi:

- podjąć dyskusję na wskazany temat
- porównywać obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
- wskazywać konteksty utworów i nawiązywać do nich
- zrelacjonować wizytę w instytucjach kultury.

Ocena roczna

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń potrafi:

- zaprezentować elementy świata przedstawionego
- określić ramy czasowe romantyzmu
- wymienić najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza
- określić czas akcji utworu
- zapisać w punktach plan wydarzeń przedstawionych
- wyjaśnić pojęcie: ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie

- omówić treść fragmentu tekstu
- wyjaśnić soimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu
- wskazać adresata lirycznego utworu
- przedstawić schemat pisania rozprawki
- wskazać wyrazy podstawowe i pochodne
- wskazać w podanych wyrazach formanty i nazwać ich typy
- omówić zasady pisowni przedrostków: z-, s-, ś- wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-
- omówić zasady pisowni przyrostków: -dzki, -dztwo, -cki, -ctwo, omówić zasady pisowni przyrostków -stwo
- zdefiniować wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo
- zdefiniować skróty i skrótowce
- posługiwać się pojęciami: romantyzmu, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aformyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, zrosty, złożenia, zestawienia, skróty, skrótowce, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka
- określić rodzaj narracji
- wymienić zasady etykiety językowej, wymienić cechy wypowiedzi perswazyjnej, wymienić cechy wypowiedzi manipulacyjnej
- przedstawić etapy przygotowanie przemówienia
- wyjaśnić znaczenie pojęć: synonim, antonim, wyraz wieloznaczny, homonim, wyjaśnić różnice między wyrazami wieloznacznymi a homonimami
- przedstawić zasady akcentowania w języku polskim
- przedstawić zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne
- wyjaśnić zasady pisowni wyrazów z :ą, ę, om, em, on, en
- wyjaśnić pojęcia: tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (mięka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna), głoska ustna i nosowa, uproszczenie grup spółgłoskowych, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie, utrata dźwięczności w wygłosie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy
- wymienić elementy recenzji

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi:

- wykorzystywać najważniejsze konteksty
- omówić kompozycję obrazu
- wymienić najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego
- scharakteryzować twórczość poety
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza
- zastosować słownictwo przydatne w pisaniu rozprawek
- utworzyć wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych, zbudować wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazać wrostki, wymienić funkcję formantów, uzupełnić teksty wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami, wskazać wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo
- podać przykłady użycia środków retorycznych
- napisać przemówienie
- podać definicję wyrazów uwzględniając elementy ich treści, uporządkować wyrazy pod tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o najwęższym
- zastąpić podane wyrazy ich synonimami, podać antonimy do podanych wyrazów, wyjaśnić na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów

- podzielić wyrazy na głoski, sylaby, podać przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych, wskazać upodobnienia fonetyczne
- wyjaśnić zasady pisowni podanych wyrazów
- odróżnić recenzję od sprawozdania
- selekcjonować informacje przydatne przy pisaniu recenzji

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi:

- omówić najważniejsze cechy sztuki romantycznej
- wskazać elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza
- wyciągać wnioski, przedstawić stanowisko
- omówić emocje bohaterów, zinterpretować tytuł książek
- wskazywać środki stylistyczne w wykorzystywane przez poetę i omówić ich funkcję
- sformułować argumenty i kontrargumenty do podanej tezy
- wskazać formant w wyrazie pochodnym, wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych
- utworzyć przymiotniki od podanych nazw miejscowości, uzupełnić tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami
- wskazać wyrazy należące do jednej rodziny, wskazać rdzenie w podanych grupach wyrazów
- poprawnie wymówić i odmienić podane zrosty, złożenia, zestawienia
- podać przykłady wypowiedzi perswazyjnych manipulacyjnych • zaznaczyć strzałką kierunek upodobnienia
- omówić poszczególne elementy recenzji
- omówić poszczególne elementy recenzji
- wskazać wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej polszczyzny nieoficjalnej, wskazać słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi:

- poprawnie interpretować wymagany materiał
- właściwie argumentować, uogólniać, podsumowywać porównywać
- sformułować problem przedstawiony we fragmentach tekstu
- omówić wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego
- napisać rozprawkę
- wskazać oboczności w wyrazach
- utworzyć rodzinę wyrazów
- zastąpić podane nazwy właściwymi skrótowcami, poprawnie zapisać skróty podanych wyrazów sformułować tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny
- przygotować przemówienie, wygłosić przemówienie
- dopisać do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym
- odpowiednio akcentować wyrazy
- wskazać uproszczenia grup spółgłoskowych
- sformułować przesłanie wiersza
- napisać recenzję wybranego dzieła kultury

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń potrafi:

- wykorzystywać bogate konteksty
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze
- podjąć dyskusję na wskazany temat
- przedstawić i omówić inne dzieła sztuki romantycznej • wypowiedzieć się na temat adaptacji filmowej literatury
- zgromadzić argumenty, korzystając z różnych źródeł

Dodatkowo uczeń znał omawia lektury podane we wrześniu przez nauczyciela.